

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
дисципліни

“ЕКОНОМІКА
ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН”

(для бакалаврів, магістрів)

МАУП

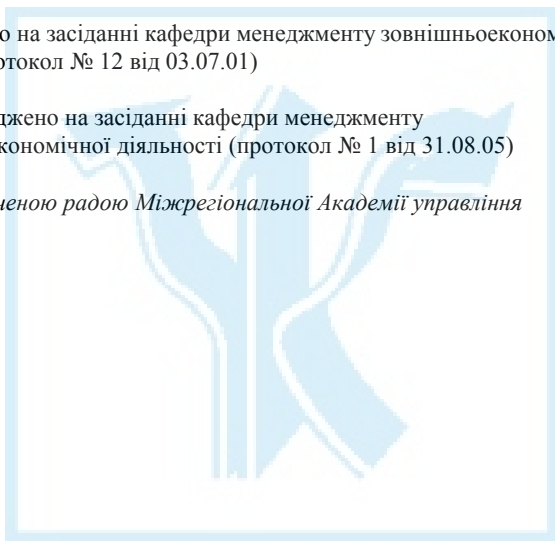
Київ 2005

Підготовлено доктором економічних наук *І. І. Дахно*

Затверджено на засіданні кафедри менеджменту зовнішньоекономічної діяльності (протокол № 12 від 03.07.01)

Перезатверджено на засіданні кафедри менеджменту зовнішньоекономічної діяльності (протокол № 1 від 31.08.05)

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом

МАУП

Дахно І. І. Навчальна програма дисципліни “Економіка зарубіжних країн” (для бакалаврів, магістрів). — К.: МАУП, 2005. — 16 с.

Навчальна програма містить пояснювальну записку, навчально-тематичний план, програмний матеріал до вивчення дисципліни “Економіка зарубіжних країн”, плани семінарських занять, теми курсових (контрольних) робіт, питання для самоконтролю студентів, а також список рекомендованої літератури.

© Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП), 2005

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Освітня підготовка магістрів з менеджменту зовнішньоекономічної діяльності передбачає засвоєння студентами знань з економіки зарубіжних країн. Курс “Економіка зарубіжних країн” є логічним продовженням дисципліни “Міжнародна економіка”. Якщо в останній увага концентрується на глобальних економічних аспектах міждержавного рівня, то дисципліна “Економіка зарубіжних країн” заострює увагу студентів на вивченні матеріалу, що стосується кожної країни світу.

Ця дисципліна добре забезпечена методичною і навчальною літературою — як вітчизняною, так і зарубіжною, зокрема підручниками “Економіка зарубіжних країн”, “Світова економіка”, “Економічна та соціальна географія зарубіжних країн” та ін. Важливим джерелом потрібної інформації є довідники типу “Країни світу”, які регулярно публікуються як в Україні, так і за кордоном.

Засвоївши курс, майбутній магістр володітиме знаннями про найважливіші віхи історичного розвитку країн світу, знатиме особливості їх галузей економіки міжнародної спеціалізації та зовнішньоекономічної діяльності.

Студент повинен уміти у своїй подальшій професійній діяльності правильно оцінювати процеси, що відбуваються в економіці країн світу, передусім тих, які становлять практичний інтерес, а також кваліфіковано здійснювати моніторинг економіки зарубіжних країн за різноманітними джерелами інформації.

НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН
вивчення дисципліни
“ЕКОНОМІКА ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН”

№ п/п	Назва теми
1	Вступ до дисципліни
2	Економіка Росії
3	Економіка інших країн СНД та Балтійських держав*
4	Економіка країн “великої сімки”
5	Економіка країн Північної Європи*
6	Економіка країн Східної Європи*
7	Економіка країн Південної Європи*
8	Економіка центрально-західноєвропейських країн*
9	Економіка найменших країн Європи*
10	Економіка великих латиноамериканських країн
11	Економіка країн Центральної Америки та Карибського басейну*
12	Економіка країн Південної Америки*
13	Економіка Індії та Індонезії
14	Економіка Китаю
15	Економіка країн Південно-Східної Азії*
16	Економіка країн Середнього Сходу*
17	Економіка країн Близького Сходу*
18	Економіка Австралії
19	Економіка Океанії*
20	Економіка країн Північної Африки*
21	Економіка країн Тропічної Африки*
22	Економіка країн Південної Африки*
23	Глобальні економічні проблеми сучасності

Примітка. Теми, позначені зірочкою, вивчаються на семінарських заняттях.

ПРОГРАМНИЙ МАТЕРІАЛ
до вивчення дисципліни
“ЕКОНОМІКА ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН”

Тема 1. Вступ до дисципліни

Мета і завдання дисципліни, її місце у навчальному процесі та значення для професійної діяльності магістрів. Огляд вітчизняної та зарубіжної літератури, яка стосується дисципліни “Економіка зарубіжних країн”. Рекомендації щодо роботи з літературою.

Література [4; 12]

Тема 2. Економіка Росії

Загальні дані про країну, її економіку та населення. Коротка історична довідка.

Природно-ресурсний потенціал. Характеристика основних галузей промисловості Росії. Специфіка сільського господарства. Транспорт країни та його особливості. Економічні проблеми країни. Зовнішньоекономічні зв'язки у цілому та з Україною зокрема.

Література [4; 5; 12; 15; 17]

Тема 4. Економіка країн “великої сімки”

Склад “великої сімки”. Загальні дані про економіку та населення країн угруповання. Короткі історичні довідки про країни, що належать до “великої сімки”.

Природно-ресурсний потенціал. Провідні галузі промисловості та сільського господарства. Місце третинного сектора в економіці. Транспортна інфраструктура. “Велика сімка” і світова економіка. Основні економічні проблеми країн угруповання.

Література [1–3; 6; 7; 16–18]

Тема 10. Економіка великих латиноамериканських країн

Бразилія, Мексика та Аргентина — великі країни регіону. Коротка історична довідка.

Природно-ресурсний потенціал. Загальні дані про економіку та населення. Особливості промисловості, сільського господарства, транспорту та зовнішньоекономічних зв'язків.

Актуальні економічні проблеми цих країн.

Література [9; 14; 15; 17; 18]

Тема 13. Економіка Індії та Індонезії

Азіатські гіганти — Індія та Індонезія. Загальні дані про їх економіку та населення.

Природно-ресурсний потенціал. Коротка історична довідка.

Особливості індустріалізації. Специфіка сільського господарства. Транспорт. Зовнішньоекономічні зв'язки: тенденція їх розвитку.

Проблеми економічного розвитку.

Література [9; 10; 12; 17; 18]

Тема 14. Економіка Китаю

Загальні економічні та демографічні показники. Коротка історична довідка. Природно-ресурсний потенціал. Соціалістичні перетворення. Специфічні риси нинішнього китайського соціалізму.

Промисловість та її особливості. Сільське господарство. Транспортна інфраструктура.

Зовнішні економічні зв'язки. Актуальні проблеми розвитку країни з точки зору китайських та іноземних фахівців.

Література [10; 12; 15; 17]

Тема 18. Економіка Австралії

Країна-континент Австралія. Коротка історична довідка про її колонізацію.

Природно-ресурсний потенціал. Загальні дані про економіку та населення країни. Особливості австралійської індустріалізації. Специфіка сільського господарства.

Місце транспорту в економічному розвитку. Зовнішньоекономічні зв'язки. Погляди на проблеми розвитку австралійської економіки її вітчизняних та зарубіжних фахівців.

Література [9; 10; 15; 16; 18]

Тема 23. Глобальні економічні проблеми сучасності

Відображення найгостріших проблем економіки країн світу у вітчизняній та зарубіжній літературі.

Критичний аналіз відповідних поглядів та рішень міжнародних (міжурядових) та громадських організацій щодо забруднення навколишнього середовища, голоду, поширення пустель, глобальних інфекцій, демографічного “вибуху” та інших проблем.

Література [4; 8–10; 12; 18]

ПЛАНІ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Тема 3. Економіка інших країн СНД та Балтійських держав

1. Склад регіону та короткі історичні довідки про держави, що були суб'єктами колишнього СРСР. Природно-ресурсний потенціал.
2. Порівняльна характеристика промисловості.
3. Сільське господарство.
4. Транспорт.
5. Зовнішньоекономічні зв'язки між зазначеними країнами та з іншими країнами.

Література [15; 17; 18]

Тема 5. Економіка країн Північної Європи

1. Особливості економіко-географічного положення регіону та його природно-ресурсного потенціалу. Економічні та демографічні показники.
2. Короткі історичні довідки.
3. Визначальні галузі економіки.
4. Зовнішньоекономічні зв'язки.

Література [1; 2; 9; 10; 17; 18]

Тема 6. Економіка країн Східної Європи

1. Склад регіону та короткі історичні довідки про його держави, їх загальні економічні та демографічні показники.
2. Природно-ресурсний потенціал.
3. Специфіка галузей економіки і транспорту.
4. Зовнішньоекономічні зв'язки.

Література [4; 9; 10; 12; 17]

Тема 7. Економіка країн Південної Європи

1. Коротка історична інформація про держави регіону.
2. Загальні економічні та демографічні показники держав.
3. Природно-ресурсний потенціал.
4. Специфічні особливості галузей економіки та зовнішньоекономічних зв'язків.

Література [1; 2; 9; 10; 17; 18]

Тема 8. Економіка центрально-західноєвропейських країн

1. Склад регіону та коротка історична інформація про його держави.
2. Загальні економічні та демографічні показники.
3. Природно-ресурсний потенціал.
4. Галузі економіки міжнародної спеціалізації.
5. Зовнішньоекономічні зв'язки.

Література [1; 2; 9; 10; 15; 17]

Тема 9. Економіка найменших країн Європи

1. Коротка інформація про історію Ватикану, Ліхтенштейну, Сан-Маріно.

2. Загальні економічні та демографічні показники держав.
3. Природно-ресурсний потенціал.
4. Специфіка галузей економіки та зовнішньоекономічних зв'язків.

Література [1; 2; 15; 17]

Тема 11. Економіка країн Центральної Америки та Карибського басейну

1. Держави регіону та короткі історичні довідки про них.
2. Загальні економічні та демографічні показники держав, їх природно-ресурсний потенціал.
3. Економіка країн регіону з точки зору міжнародного поділу праці.
4. Зовнішньоекономічні зв'язки.

Література [1; 2; 8–12]

Тема 12. Економіка країн Південної Америки

1. Коротка історична інформація про держави регіону, їх загальні економічні та демографічні показники.
2. Природно-ресурсний потенціал.
3. Специфіка економіки країн регіону.
4. Зовнішньоекономічні зв'язки.

Література [1; 2; 8–10; 12; 17]

Тема 15. Економіка країн Південно-Східної Азії

1. Коротка історична інформація про країни регіону.
2. Загальні економічні та демографічні показники держав.
3. Природно-ресурсний потенціал.
4. Галузі економіки міжнародної спеціалізації.
5. Зовнішньоекономічні зв'язки.

Література [1; 2; 9; 10; 14; 16–18]

Тема 16. Економіка країн Середнього Сходу

1. Короткі історичні довідки про держави регіону. Природно-ресурсний потенціал.
2. Загальні економічні та демографічні показники Середнього Сходу.
3. Провідні галузі економіки країн регіону.
4. Зовнішньоекономічні зв'язки.

Література [1; 4; 10; 12; 17]

Тема 17. Економіка країн Близького Сходу

1. Коротка історична інформація про країни регіону, їх загальні економічні та демографічні показники. Геополітичне значення регіону.
2. Природно-ресурсний потенціал.
3. Галузі економіки міжнародної спеціалізації.
4. Зовнішньоекономічні зв'язки.

Література [9–12; 15; 17]

Тема 19. Економіка Океанії

1. Держави Океанії та короткі історичні довідки про них.
2. Природно-ресурсний потенціал.
3. Економіка регіону.
4. Зовнішньоекономічні зв'язки.

Література [9–12; 15; 17]

Тема 20. Економіка країн Північної Африки

1. Коротка історична інформація про держави регіону.
2. Загальні економічні та демографічні показники.
3. Особливості природно-ресурсного потенціалу.
4. Галузі економіки міжнародної спеціалізації.
5. Міжнародні економічні зв'язки.

Література [9; 10; 13; 15; 17]

Тема 21. Економіка країн Тропічної Африки

1. Короткі історичні довідки про держави регіону.
2. Загальні економічні та демографічні показники.
3. Економіка регіону.
4. Зовнішньоекономічні зв'язки.

Література [1; 4; 12; 15; 17]

Тема 22. Економіка країн Південної Африки

1. Коротка історична інформація про країни регіону.
2. Загальні економічні та демографічні показники держав.
3. Галузі економіки.
4. Зовнішньоекономічні зв'язки.

Література [1; 4; 12; 15; 17; 18]

ТЕМИ КУРСОВИХ (КОНТРОЛЬНИХ) РОБИТ

1. Зовнішньоекономічні зв'язки України з Росією: проблеми і перспективи.
2. “Велика сімка” як світовий політико-економічний феномен.
3. “Велика сімка” і Україна: нинішній стан взаємин та його перспектива.
4. Економічні наслідки здобуття країнами Балтії державної незалежності.
5. Інтеграційні та дезінтеграційні процеси у межах СНД.
6. Зовнішньоекономічні зв'язки України з державами Балтії.
7. Роль управлінської діаспори у розвитку зовнішньоекономічних зв'язків України із зарубіжним світом.
8. Тенденції та проблеми інтеграції України у світову економіку.
9. Північна Європа і західноєвропейська економічна інтеграція.
10. Особливості переходу від командно-адміністративної до ринкової економіки у країнах Східної Європи.
11. Україно-іспанські економічні зв'язки.
12. Значення Кіпру для економіки України.
13. Зовнішньоекономічні зв'язки країн Бенілюксу з Україною на нинішньому етапі.
14. Спільне і відмінне в економіці Андорри, Сан-Марино, Ліхтенштейну і Ватикану.
15. Україна і Бразилія: минуле та сучасне зовнішньоекономічних зв'язків.
16. Сучасний етап зовнішньоекономічних зв'язків України з Аргентиною.
17. Україна і Мексика: оцінка потенціалу для зовнішньоекономічного співробітництва та ступеня його використання.
18. Україна і Куба: минуле, сучасне і майбутнє їх зовнішньоекономічного співробітництва.
19. Перспективи економічного співробітництва України з невеликими державами Латинської Америки.
20. Зовнішньоекономічне співробітництво на нинішньому етапі українських та індійських суб'єктів господарювання.
21. Індонезійський ринок у контексті зовнішньоекономічної політики України.

22. Українсько-китайські зовнішньоекономічні зв'язки на зламі тисячоліть та на майбутнє.
23. Оцінка взаємозалежності економік країн Південно-Східної Азії та України.
24. Зовнішньоекономічні зв'язки України з державами Середнього Сходу.
25. Україна і Близький Схід: фактори, що їх об'єднують та роз'єднують.
26. Оцінка потенціалу для зовнішньоекономічного співробітництва між Україною та Австралією.
27. Океанія і Україна: доцільність і можливість їх зовнішньоекономічного співробітництва.
28. Країни Північної Африки у контексті зовнішньоекономічної політики України.
29. Південна Африка: оцінка зацікавленості України у ринку регіону.
30. Шляхи поліпшення зовнішньоекономічних зв'язків.
31. США у світовій економіці.
32. Китай та його роль у світовому господарстві.
33. Країни, що розвиваються, та нові індустріальні країни у системі світового господарства.
34. Афро-азійські держави у світовій економіці.
35. Росія та її роль у світовому господарстві.
36. Сучасні тенденції розвитку світового господарства.
37. Механізм світового господарства та його проблеми.
38. Потенціал світової економіки.
39. Становлення світового господарства.
40. Теорії про світове господарство.
41. Національні економіки як частина світового господарства.
42. Транснаціональні корпорації у світовому господарстві.
43. Інтеграційні об'єднання світу.
44. Міжнародні економічні організації.
45. Шляхи розв'язання глобальних економічних проблем.
46. Національні моделі економічного розвитку.
47. Взаємозв'язок економіки та екології на глобальному рівні.
48. Держава і економіка: світові тенденції розвитку їх взаємозалежності.
49. Економічні взаємозв'язки України і зарубіжних країн.
50. Огляд сучасної навчально-методичної літератури з економіки зарубіжних країн.

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ СТУДЕНТІВ

1. Яка держава світу найбільша за територією?
2. Коли президентом Росії став Б. Єльцин і доки він перебував на цьому посту?
3. Чи значна частка території Росії використовується у сільському господарстві?
4. Коротка характеристика нинішнього стану економіки Росії.
5. Які галузі промисловості Росії визначають її місце у міжнародному поділі праці?
6. Зародження партнерства у рамках “великої сімки” та його розвиток.
7. Економічні проблеми США на сучасному етапі.
8. Зовнішньоекономічна політика Японії.
9. Чи є Канада рівноправним зовнішньоекономічним партнером США?
10. Внутрішні економічні проблеми Італії.
11. Сучасна економічна політика Лейбористської партії Великої Британії.
12. Основні тенденції економічного розвитку сучасної Британії.
13. Місце економіки Німеччини у світі.
14. Нинішній стан економіки країн Північної Європи.
15. Економічні аспекти “Косовської проблеми” в Югославії.
16. Албанський сепаратизм у Македонії та його можливі економічні наслідки.
17. Проблеми нинішньої економіки Румунії.
18. Повнота, здобутки та проблеми втілених економічних реформ.
19. Економічні зв’язки України та Словаччини.
20. Нинішній стан економіки Угорщини.
21. Україна і Болгарія: минуле і сучасне їх економічного співробітництва.
22. Значення албанської економіки для балканського регіону.
23. Місце, яке посідає Кіпр, у стратегії і тактиці українських підприємств.
24. Особливості економіки Іспанії на сучасному етапі.
25. Проблеми португальської економіки.
26. Найпритаманніші риси нинішньої економіки Греції.
27. Економіка Швейцарії та її сектори підвищеної зацікавленості з боку українських підприємців.
28. Австрія і Україна: минуле і сучасне їх економічних взаємин.
29. Найвизначніші аспекти економіки країн Бенілюксу.

30. Сучасний стан економіки Данії.
31. Економіка Ліхтенштейну.
32. Економіка Сан-Марино.
33. Економіка Монако.
34. Економіка Ліхтенштейну.
35. Економіка Ватикану.
36. Економіка Мальти.
37. Економічна роль Української діаспори в Аргентині та Бразилії.
38. Нинішній стан економіки Мексики.
39. Порівняльний аналіз економічних потенціалів Бразилії та України.
40. Проблеми та перспективи економіки Аргентини.
41. Кубинська економіка на сучасному етапі.
42. Найголовніші ознаки економіки країн Карибського басейну.
43. Економічне значення Панамського каналу.
44. Економіка Чилі.
45. Економіка Болівії з точки зору міжнародного поділу праці.
46. Наркобізнес у Латинській Америці.
47. Латиноамериканська продукція на ринку України.
48. Нинішній стан та перспективи розвитку економіки Індії.
49. Сучасний стан індонезійської економіки.
50. Економічні зв'язки України і Шрі-Ланки.
51. Економіка Китаю на сучасному етапі.
52. Ринкові елементи в економіці Китаю.
53. Економіка Тайваню.
54. Економіка Сінгапуру.
55. Економіка Непалу та Бутану.
56. Китайська і тайванська продукція на ринках України.
57. Особливості економіки Таїланду.
58. Економіки Лаосу, В'єтнаму і Камбоджі: спільне та відмінне.
59. Економіка Малайзії.
60. Проблеми філіппінської економіки.
61. Особливості економіки М'янми.
62. Афганістан: нинішній стан та перспективи національної економіки.
63. Пакистанська економіка на сучасному етапі.
64. Економічний потенціал Ірану.
65. Економіка Саудівської Аравії у сучасному світі.
66. Проблеми економіки Іраку.
67. Кувейт і його економічний потенціал.
68. Об'єднані Арабські Емірати у міжнародному поділі праці.

69. Економіка Сирії у минулому і нині.
70. Особливості економіки Ізраїлю.
71. Йорданія: тенденції розвитку економіки.
72. Україно-турецькі зовнішньоекономічні зв'язки.
73. Найважливіші ознаки єгипетської економіки.
74. Австралія: проблема “домініон—республіка”.
75. Визначальні ознаки австралійської економіки.
76. Нова Зеландія: нинішній стан її економіки.
77. Острівні держави Океанії та їх економіка.
78. Економіка Північної і Південної Кореї: спільне та відмінне.
79. Економічний потенціал Алжиру.
80. Відмінність економіки Марокко від економіки решти країн Північної Африки.
81. Економіка країн Північної Африки.
82. Економічні проблеми Зімбабве.
83. Іноземний туризм та його значення для економіки окремих африканських країн.
84. Специфіка економіки Південно-Африканської Республіки.
85. Найгостріші економічні проблеми сучасності.
86. Огляд літератури з курсу “Економіка зарубіжних країн”.
87. Проблеми інтеграції України у світове господарство.
88. Україна і західноєвропейська економічна інтеграція. Статистичні та інформаційні джерела України про економіку зарубіжних країн.
89. Шляхи поліпшення викладання курсу “Економіка зарубіжних країн”.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. *Большой Энциклопедический Словарь* / Гл. ред. А. М. Прохоров. — 2-е изд., перераб. и доп. — М.: Большая российская энциклопедия, 1998.
2. *Весь мир: Энциклопедический справочник*. — Минск: Литература, 1998.
3. *Выезжающему за границу: Справочник* / Под общ. ред. В. А. Шамахова, А. Н. Мячина. — СПб.: Вече, 1997.
4. *Економіка зарубіжних країн: Підруч.* / А. С. Філіпенко, В. А. Вергун, І. В. Бураківський та ін. — 2-ге вид.—К.: Либідь, 1998.
5. *Економічна і соціальна географія світу: Підруч. для 10 кл. середньої школи* / Б. П. Яценко, В. М. Юрківський, О. О. Любіце-ва,

- О. К. Кузьминська, О. О. Бейдик; За ред. Б. П. Яценка. — К.: Артек, 1997.
6. *Економіка* Сполучених Штатів. Нарис. Інформаційне агентство Сполучених Штатів.
 7. *Истомин В. И., Лагутенко Б. Т.* Страны мира: Справ. тур-оператора и туриста. — М.: Сов. спорт, 2000.
 8. *Мировая экономика: введение на внешнеэкономическую деятельность: Учеб. пособие для вузов / М. В. Елова, Е. К. Муравьева, С. М. Панферова и др.; Под. ред. А. К. Шуркалина, Н. С. Цыпиной.* — М.: Логос, 2000.
 9. *Мировая экономика / Под. ред. В. К. Лопатина.* — М.: АНКИЛ, 1998.
 10. *Мировая экономика: Учебник / Под. ред. А. С. Булатова.* — М.: 1999.
 11. *Мировая экономика. Экономика зарубежных стран: Учеб. пособие / Под ред. В. П. Колесова, М. Н. Осьмовой.* — М.: Флинта: Московский психолого-социальный институт, 2000.
 12. *Світова економіка: Підручник / А. С. Філіпенко, О. І. Рогач, О. І. Шнирков та ін.* — К.: Либідь, 2000.
 13. *Спиридонов И. А.* Мировая экономика: Учеб. пособие — М.: ИНФРА-М, 1998.
 14. *Страны и народы мира: Энциклопедический справочник / Сост.: В. Б. Гарин и В. В. Лысиченко.* — Ростов н/Д: Феникс, 1998.
 15. *Страны мира: Справочник. 1999 г. / Под. общ. ред. И. С. Шанова.* — М.: Республика, 1999.
 16. *Хасбулатов Р. И.* Мировая экономика. — М.: ИНСАН, 1994.
 17. *Юрківський В. М.* Країни світу: Довідник. — К.: Либідь, 1999.
 18. *Юрківський В. М.* Регіональна економічна і соціальна географія: Зарубіжні країни. — К.: Либідь, 2000.
 19. *Oxford Paperback Encyclopedia.* — Oxford, United Kingdom: Oxford University Press, 1998.
 20. *The Cambridge Encyclopedia. Third edition. Edited by David Crystal.* — Cambridge, United Kingdom: Cambridge University Press, 1998.

ЗМІСТ

Пояснювальна записка	3
Навчально-тематичний план вивчення дисципліни “Економіка зарубіжних країн”	4
Програмний матеріал до вивчення дисципліни “Економіка зарубіжних країн”	4
Плани семінарських занять	6
Теми курсових (контрольних) робіт	10
Питання для самоконтролю студентів	12
Список рекомендованої літератури	14

Відповідальний за випуск
Редактор
Комп’ютерна верстка

Н. В. Медведєва
І. О. Денісов
Т. Г. Замура

МАУП

Зам. № ВКЦ-807

Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП)
03039 Київ-39, вул. Фрометівська, 2, МАУП